

Þorstein Illugason Hjaltalin.

Rettelse til Brickas „Dansk Biografisk Lexikon“.

Af V. A. Secher.

I det anførte Værk 7, 462 har afd. Dr. phil. F. J. Meier leveret en Biografi af en islandsk Bondesøn, som arbejdede sig frem til en i Tyskland ret anset Kunstmaler og senere levede i Bruns-
vig. Han døde 1817. Dr. Meier kalder ham *Thorstein Elias Hjaltelin*, uden at det har stødt ham, at en Islænder fra 18. Årh. skulde have ført 2 Fornavne i Stedet for Fornavn, Patronymikon og Slægtnavn. Heller ikke Redaktionen har taget Anstød heraf eller af, at nævnte Islænder skulde hedde Hjaltelin, medens dette islandske Navn ellers lyder *Hialtalin* og skrives således i Værket. Dr. Meier anfører som Kilde Weinwich: „Kunstens Historie i Danmark og Norge“ S. 205 f. og „Københavns Skilderi“ 1829, 1428, og bægge Steder står vel Navnet anført som „*Torsten Elias Hjaltelin*“, men bægge omtale også som deres Kilde Meusels „Archiv für Künstler und Kunstfreunde“ I, Dresden 1804, Nr. 2 S. 57—61 og at Kunstnerens Billede findes heri med Navnet „*Dorstein Illia Hjaltelin*“. Da dette er urigtigt i det Meusel netop har Hjaltalin, er det klart, at „Københavns Skilderi“ kun har afskrevet Weinwich, og Bladet burde derfor ikke været anført af Dr. Meier som Kilde. Men heller ikke Weinwich har nogen Værdi, idet denne Forf. ikke ved mere om Kunstneren end Meusel, på det nær, at han har tillagt ham Navnet *Elias* i Stedet for det ham uforståelige *Illia*, og Dr. Meier har kun tankeløst afskrevet Weinwich. Overalt i den tyske Literatur, hvor den islandske Kunstner omtales, såsom: Meusel: „Teutsches Künstlerlexikon“ 2. Udg. 1808 1,396; Fiorillo: „Geschichte der zeichnenden Künste in Deutschland“ 1818 3,329; Nagler: „Allgemeines neues Künstler-Lexicon“ 6,171; „Allgemeine deutsche Biographie“ 12, 383—84, hedder han som i Meusels Archiv, der iøvrigt er den Kilde, på hvilken al senere Omtale beror.

Der er imidlertid ikke fjærneste Anledning til at rette de tyske Forfatteres „*Illia*“ til *Elias* eller *Hjaltalin* til *Hjaltelin*, og

man kan kun undre sig over, at Dr. Meier¹⁾ ikke har set, at disse Rettelser ere vilkårlige Opfindelser af Weinwich. Jeg traf under et Besøg i Stadsbiblioteket i Brunsvig på et Håndskrift, hvis Tittel er: „W. Müller: Biographien und Kunstnotizen über Kunst-, Historien- und Portraitsmaler, welche in Braunschweig und Wolfenbüttel gelebt haben. 1850“. I dette Værk var selvfølgelig også Islænderen behandlet og der citeredes Bladet „Braunschweigische Anzeigen“ 1795 Nr. 38, S. 773, hvorefter „der Kunstmaler *Torstein Illuga Hjaltalin*“ 1795 3. Maj i st. Katarina Kirke i Brunsvig havde Bryllup med „Jungfrau Sophia Rosine Rudolphe Schroeder“. Her står altså *Illuga* i Stedet for det i Literaturen sædvanlige *Illia*, men heller ikke det kan være rigtigt. *Illuga* er nemlig Genitiv af Nominativen *Illugi*, men når Navnet står i Genitiv, er Grunden selvfølgelig den, at der er blevet udeladt -son. Den islandske Malers rigtige Navn er herefter i den korrekte Retskrivning *Þorstein Illugason Hjaltalin*. Hans Fader har altså haft Navnet *Illugi*, og det vil herefter næppe være vanskeligt for en af de islandske Personalhistorikere at udfinde, til hvilken Familie han hører. Der er ingen Anledning til her at gentage Meusels biografiske Meddelelser om þorstein Illugason. Kun skal som Kuriosum nævnes, at hans Liv og Levned i „Braunschweiger Tageblatt“ 1874 Nr. 266 for 13. Novbr. blev gjort til Genstand for en Festartikkel til Ære for Islands Tusindårsfest. Et Par Eksemplarer af dette Nummer findes indlagt i W. Müllers ovennævnte Manuskript. Heraf ses, at þorstein Illugasons Enke levede i Brunsvig til sin Død 1856.

¹⁾ For en Nøjagtigheds Skyld bemærkes, at Weilbach i „Nyt dansk Kunstnerleksikon“ har optaget en Meddelelse om Hjaltalin med ganske de samme Fejl som Meiers og Weinwichs.